Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 222. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЛИСТОПАДА, 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 21, 1984 No. 222. VOL. XCI.

НТШ ВШАНУВАЛО ПАМ'ЯТЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ СВОЄЮ ПРИСУТНІСТЮ І СПОМИНОМ ВШАНУВАВ СВОГО БРАТА В ХРИСТІ

Доповідач о. д-р І. Білянич. За столом (зліва): д-р Я. Падох, д-р В. Ленцик, Митрополит Мстислав і д-р Л. Рудницький.

Ню Йорк (В.Л.). — Наукове Товариство ім. Шевченка влаштувало в 40-ий день відходу у вічність свого найстаршого дійсного і почесного члена св. п. Патріярха Йосифа, науковою конференцією в неділю, 28-го жовтня. Конференцію відкрив голова Головної Ради НТШ і НТША д-р Ярослав Падох коротким словом, привітавши на залі присутнього Блаженнішого Митрополита Мстислава, який мимо свого віку і повного дня недільних зайнять, прибув, щоб вшанувати свого брата в Христі, Ісповідника віри та оборонця прав українського народу. Присутні на залі, які виповнили вщерть авдиторію НТШ, сердечними оплесками виявили свою вдячність і пошану до Владики-патріота-соборника.

На програму конференції склались такі доповіді: о. д-р Іван Білянич — „Богословські твори Блаженнішого Патріярха Йосифа", д-р Василь Ленцик, який як колишній студент Патріярха говорив про нього, як викладача та ректора Академії, яку він за благословенням і дорученням Слуги Божого Андрея Шептицького організував та блискуче провадив, стараючись перетворити Богословську Академію в повний університет. Польська влада не давала змоги створити університет, тому під крилами Церкви можна було бодай частинно заступити університет. Слуга Божий Андрей використав цю можливість, що згідно зі своїми правами, які до певної міри давав Конкордат, щоб дати українській молоді доступ до набуття високої освіти.

Доповідь проф. Леоніда Рудницького подавала перегляд літературних творів, змістом яких була велика індивідуальність Патріярха Йосифа. Слухачі довідались, що крім українських авторів також чужинці взяли собі Блаженнішого за тему своїх творів. (Вест, Лободовські та інші). Українські автори переважно є українським читачам знані Зоя Когут, Роман Завадович, о. Василь Прийма, Леся Храплива).

На початку був запрошений до слова Блаженніший Митрополит Мстислав, який у формі спомину подав два цікаві епізоди зі зустрічей з Патріярхом Йосифом.

Перший раз познайомився Митрополит Мстислав в часі горезвісного нищення православних церков на Холмщині, Підляшші і Волині в 1938 році. Будучи послом до польського парляменту Митрополит Мстислав збирав матеріяли про ці злочини польського уряду і разом з послом д-ром Степаном Бараном приїхали до Львова, щоб зреферувати цю справу Митрополитові Андреєві. Присутнім в палаті Митрополита Андрея був тоді також о. митрат ректор Йосиф Сліпий, на якого ці звідомлення зробили велике враження, а сама особистість отця ректора Сліпого зробила на Митрополита Мстислава сильне враження.

Другий раз Митрополит Мстислав зустрів Патріярха Йосифа, коли як голова Православної Консисторії відвідував Патріярха Атенагораса в Царгороді й цей радив йому відвідати в Римі Митрополита Йосифа.

Ця зустріч, переповідав

(Закінчення на стор. 4)

Трюк єгипетської розвідки скомпромітував Каддафі

Каїр, Єгипет. — Пресові агентства повідомили, що президент Єгипту Госні Мубарак, після успішно переведеного трюку з „вбивством" колишнього прем'єр-міністра Лівії Абдуля-Гаміда ель-Бакуша, назвав лівійського диктатора Муаммара Каддафі „міжнародним терористом" і поставив відкрито питання чи країни світу думають далі толерувати його погрози і терористичну діяльність.

Почалося з того, що службовці єгипетської розвідки, знаючи про пожвавлену діяльність агентів Лівії на території Єгипту, опублікували фото скривавленої людини і коротеньку інформацію, що, мовляв, лівійські терористи вбили колишнього й останнього за монархістичного уряду прем'єр-міністра Бакуша. Лівія, думаючи, що виконаний на Бакуша атентат був дійсно вдалим, призналася до вбивства, кажучи, що він заплатив життям „за зраду батьківщини". Після того єгиптяни призналися до трюку, а сам ель Бакуш виступив на пресовій конференції живий і здоровий.

Диктатор Лівії М. Каддафі перебував в тому часі в Мальті і на запитання кореспондентів відмовився відповідати, не будучи мабуть підготованим до такої афери. Натомість речники лівійського уряду в Тріполі, заперечили закиди єгипетського президента і назвали його виступ проти Каддафі „прелюдією до відкритої агресії проти Лівії".

Президент Г. Мубарак натякнув, що на „чорній листі" Каддафі була також прем'єр-міністер Індії Індіра Ганді, яка недавно загинула в атентаті. На цій листі є багато інших державних мужів і голів держав. Американські чинники не виключають, що головним при цілом терористів Каддафі є також президент Роналд Реген, якого він тількищо назвав „злісною людиною".

Колишній прем'єр Бакуш висловив надію, що випадок з його особою допоможе вільному світові зрозуміти правдиву суть небезпеки тероризму Лівії.

Громада жертвує на втікачів

Філядельфія (О. Т.). — В останніх роках українське жертвенне громадянство ні разу не спішило з такою масовою допомогою потребуючим, як саме тепер на юних втікачів з Польщі.

З додатковими пожертвами на втікачів поспішили: 360 дол. — парафія св. Йосафата, Трентон, Н. Дж., (збірщики: Андрій Галайдіда, Осип Яскір і Осип Куць), 250 дол. — Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерсі, Н. Й.; по 200 дол. — Відділ УНС Чикаго; О. Порайко, Лос Анджелес; Дмитро Ґрамяк, Філядельфія; Василь Коруд, Вайлдвуд, Н. Дж.; по 100 дол. — д-р Мурський, Воватоса, Виск.; УКК-Відділ Воватоса, Виск. Еміліян Цегелик, Філядельфія; Михайло Ковальчук, Маямі Біч, Фльорида; о. Я. Тростянецький, Лос Анджелес, Каліф.; Адам Якимів, Геррісон, Н. Дж., Братство Українських Дивізійників (М. Воронович, Дітройт, Миш.); Марія Андрусяк (в пам'ять мужа), Дітройт; Іван Іськало (ювілейний даток), Баффало; Бюро Суспільної Служби, Чикаго; М. Лозинський, Сан Ситі Вест, Аріз.; Галя і Мирон Утриски, Філядельфія; Марія і Ярослав Волошини, Воррентон.

Згідно з інформаціями д-ра Петра Ґоя, який має постійний контакт з втікачами, половина біженців вже виїхала до Канади, а решта покине Австрію до кінця грудня ц.р. Зголошені на виїзд до ЗСА починають вже теж одинцем прибувати до Америки.

Управа СФУЖО запланувала наради

Торонто. — Річні наради Управи Світової Федерації Українських Жіночих Організацій відбудуться тут від 30-го листопада до 2-го грудня ц.р.

У п'ятницю, 30-го листопада ц.р., в приміщенні Канадсько-Української Мистецької Фундації при вул. Блюр Захід, ч. 2118 А., о 4-ій год. по полудні відудуться наради Статутової комісії СФУЖО. Також від 4-ої год. відбуватиметься реєстрація членів Управи, Екзекутиви, референток і представниць складових організацій СФУЖО.

В год. 6:30 увечорі, в тому ж приміщенні, відбудуться наради Фінансових комісій СФУЖО. В них зобов'язані взяти участь всі члени Управи, Екзекутиви, референтки і представниці складових організацій СФУЖО.

В суботу, 1-го грудня, від 9-ої год. вранці до 9-ої год. увечорі, відбуватимуться наради Управи СФУЖО, за запланованою програмою, із перервою на спільний обід і вечерю в залі церкви св. о. Миколая при вул. Белвудс і Квін Захід.

В неділю, 2-го грудня, буде відправлена Свята Літургія. Від 10-ої год. вранці продовження нарад Управи СФУЖО в залі св. о. Миколая, до 2-ої год. по полудні з перервою на обід. В 3-ій год. по полудні буде панеля на тему: „СФУЖО і зовнішня діяльність". До участі в панелі СФУЖО запрошує проводи і членів українських організацій, українське громадянство і членів фундаторів, добродіїв і прихильників СФУЖО. Після панелю буде солодке, кава і чай та можна буде продовжувати виміну думок на заслухану тему.

К. ЧЕРНЕНКО ЗАКЛИКАЄ ПОВЕРНУТИСЯ ДО ДЕТАНТУ

Вашінгтон. — Відповідаючи на письмові запитання кореспондента телевізійної станції Ен-Бі-Сі Марвіна Калба, генеральний секретар ЦК КПСС і голова президії Верховної Ради СССР Константин Черненко закликав Вашінгтон повернутися до періоду детанту в американсько-совєтських відносинах. Це може відкрити шлях до „широкого співробітництва", — сказав він. Черненко також заявив, що якщо адміністрація Регена діє щиро, то може бути відкритий шлях до вирішення основних питань контролі над озброєнням.

„Якщо заяви, які були недавно зроблені у Вашінгтоні відносно пошуків вирішення проблеми обмеження озброєнь, не залишаться лише словами, ми зможемо, нарешті, зробити прогрес в напрямі створення більш нормальних відносин між нашими країнами і більш безпечного миру", — сказав Черненко.

На запитання, чи бажає він зустрітися з президентом Роналдом Регеном на протязі перших шести місяців нової каденції, Черненко відповів: „Зустріч на високому рівні може дати могутній поштовх до конструктивного розвитку взаємовідносин, якщо ця зустріч приведе до досягнення виразно намічених великих цілей. Чи можна твердити, що вже назріли умови для того, щоб совєтсько-американська зустріч на вершинах привела до очікуваних результатів? — запитує Черненко. — Правду кажучи, я не думаю, що це так".

Совєтський лідер на цей раз стримався від критики адміністрації президента Регена. Черненко, який був близьким прибічником Брежнєва в період детанту 1970-их років, каже, що в ті роки „вперше стало можливим шляхом спільних зусиль наших обох країн досягнути великого прогресу на шляху до вирішення того, що давніше вважалося невирішеним завданням — завданням обмеження і скорочення нуклеарних озброєнь. В той час ЗСА і СССР також досягли певних успіхів у справі вирішення деяких міжнародних проблем"

Черненко сказав далі, що „ослаблення міжнародного напруження" в 1970-их роках відбулося завдяки тому, що стало очевидним, що гін озброєнь не може забезпечити безпеку обох сторін, а також завдяки наявності фактичної готовности будувати відносини на основі рівности з врахуванням законних інтересів кожної сторони і без шкоди інтересам третіх сторін".

МАРШАЛ Д. УСТІНОВ ТЯЖКО ХВОРИЙ

Москва. — Ще в кінці минулого тижня акредитовані в Совєтському Союзі закордонні кореспонденти інформували, що міністер оборони СССР маршал Дімітрій Устінов, член Політбюра і впливова у совєтському лідерстві особа, тяжко хворий після виливу крови в мозку, яке наступило ще при кінці жовтня ц.р.

Цю інформацію про тяжкий фізичний стан совєтського маршалала не вдалось підтвердити в совєтських офіційних колах, бо в СССР існує засада, що про хворобу, а часом навіть смерть, головних лідерів не повідомляється широкі кола громадян, тим більше не повідомляється широкі кола громадян, тим більше закордонних кореспондентів.

Як відомо, десь від 28-го жовтня ц.р., маршала Д. Устінова ніхто не бачив, в кожному разі він не виконував своїх функцій, в Кремлі, а навіть не брав участи в офіційних відзначеннях 67-их роковин так званої жовтневої революції і військовій параді, яка відбувалася з цього приводу на Червоній площі в Москві. Ініші партійні лідери старалися виправдувати його відсутність „перестудою", але в Москві настирливо поширювались **чутки про його затяжну хворобу виливу крови в мозку під час того як він виголошував промову** до кадетів у військовій академії.

За сталінських часів Устінов був цивільним міністром зброєневої індустрії і тільки за владування Леоніда Брежнєва і Константина Черненка він виплив на поверхню в Політбюро і разом з Ніколаєм Тіхоновим, головою Ради Міністрів СССР і міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком та іншими, становить так званий сеньрорат у Політбюро, до голосу яких прислухаються „молодші" члени цього найвищого керівного тіла комуно-московської імперії.

У зв'язку з хворобою Д. Устінова на сторінках західньої преси знову появилося прізвище маршала Ніколая Огаркова, як можливого наслідника на пості міністра оборони.

ЧИСЛО ЖЕРТВ В МЕХІКО СИТІ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ

Мехіко Ситі, Мехіко. — Як інформують засоби масової інформації, а зокрема кореспонденти, які на місці слідкують за наслідками катастрофи вибуху природного газу в Мехіко Ситі, досі більше як 500 осіб загинули, кілька тисяч були поранені, а 10,000 осіб мусіли піддатись поспішній евакуації, залишивши у загроженому місці усе своє майно і житла.

Ціла околиця у біднішій частині міста перетворилась на суцільне пекло, з обмеженими можливостями доступу пожежників, які намагалися в першу чергу рятувати життя людей, загрожених експльозіями, вогнем, димом і випарами горючого газу. Коли стало відомим, що вогонь не можна буде скоро погасити, посадник Мехіко Ситі зарядив загальну евакуацію населення з тієї частини міста і покликав на допомогу військовиків з національної гвардії. Досі військовики зуміли пересилити, при допомозі гелікоптерів, тягарових автомобілів й іншої транспортації приблизно 350,000 осіб. Шпиталі і медичні пункти були такі переповнені пораненими, що шпиталі приймали тільки тяжко поранених, а легше пораненим давали першу допомогу на подвір'ї і в коридорах шпиталю й відсилали їх під опіку родини, якщо така зголошувалася.

Мехіканське урядове агенство Нотімекс повідомило, що приблизно 200 осіб згоріли у вогні до невпізнання. **15,000 осіб, згідно з тимчасовими підрахунками втратили свої житла, а уряд Мехіко взагалі проголосив частину міста загроженою зоною і заборонив населенню наближатися до місця вибуху. Рятівничі команди, службовці Червоного Хреста не тільки з Мехіко Ситі, але також з інших поблизьких місцевостей, працюють безперевно 24 години на добу. Їм допомагають військові частини, поліційні з'єднання і добровольці. Вони шукають в першу чергу за евентуальними пережильцями цієї небувалої в Мехіко катастрофи. Рятічничі команди знаходили страхітливі сцени загину цілих родин у своїх домах під час сну, бо вибухи розпочалися у 5:42 раненько за мехіканським і о 6:42 за нюйоркським часом.**

Президент Мехіко Мігуель де ля Мадрід виступив у спеціяльній програмі на телевізії заявляючи, що мехіканський нарід перебуває в жалобі за втратою такої великої кількости людей. Він обіцяв урядову допомогу тим, які пережили цю страшну трагедію, яку навіть тяжко описати. Він висловив також надію, що інші країни світу прийдуть з допомогою для Мехіко, зокрема для багатьох тисяч осіб, які залишилися в живих, але втратили рідних і майно.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц погодився залишитися на своїй посаді на другу каденцію президента Роналда Регена. Речник державного секретаря Джан Гюз сказав: „Президент просив його лишитися на своєму пості. Шулц вважає це за честь". Гюз однак, не сказав, який час Шулц має намір залишатися на пості державного секретаря, який займає цей пост з липня 1982 року.

СІКХСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ лідер Сірі Сінгх Сагіб Бхаі Сагіб, який очолює 250,000 сікхів, що проживають на Заході, заявив на пресконференції в Ню Йорку, що Совєтський Союз зв'язаний з вбивством прем'єр-міністра Індії Індіри Ганді. Він твердив, що КГБ натравлює індусів на сікхів, щоб применшити вплив останніх в Індії і збільшити вплив совєтів у цій країні. „КГБ має в Індії сильну розгалужену сітку і він підкупив багатьох серед сікхських мас", — сказав сікхський лідер.

ПОДАТКОВІ ДОХОДИ в Ню Йорку за чотири місяці цього фіскального року, який почався 1-го липня, досягли суми майже 4 більйони долярів. Це на 11,4 відсотка більше, ніж доходи за той же період у минулому році.

ПРОВІДНИКИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ партії, зазнавши приголомшуючої поразки в останніх виборах, відбули дводенну конференцію на острові Ст. Томас, у Вірджін Айлендс, під час якої вони старалися проаналізувати причини їхньої програ. Багато з них приписувало невдачі у виборах численним кокусам всередині Крайового демократичного комітету. Таких кокусів є аж шість, а саме, для жінок, для негрів, для бизнесових і профісійних груп, для азійськомовних груп і для гомосексуалістів. В стадії формування є ще два інші кокуси ,а саме один для етнічних груп і один для жидів. Діяльність цих кокусів індивідуально спричинила хаос і параліч головної екзекутиви Крайового демократичного комітету під час самих виборів.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ повідомляє, що в червні 1984 року в американських тюрмах було 223,551 засуджених в'язнів, що становить на 41 відсоток більше, від червня 1982 року. Найбільше в'язнів походить із західніх і північнозахідніх стейтів Америки. Зріст в'язничного населення приписують зростові злочинства в Америці та гострішим присудам в американських судах.

ФЕДЕРАЛЬНІ СУДОВІ власті в Каліфорнії виготували новий акт оскарження проти Андрея Артуковіча, колишнього міністра внутрішніх справ під час короткотриваючої „незалежности" Хорватії під німецькою окупацією в часі Другої світової війни. Йому закидають, що він був відповідальним за знищення 770,000 жидів, хорватів, сербів, циганів і православних християн. Від довших років югославський уряд домагається видачі Артюковіча, якого хочуть судити в Югославі як „воєнного злочинця".

АМЕРИКАНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ кола сподіваються, що серед 17-ти нових кардиналів, яких має на днях іменувати Папа Іван Павло II, буде три американські кардинали, між ними нюйоркський архиєпископ Джан О'Коннор. Як відомо, арх. О'Коннор, який зайняв місце померлого кардинала Теренса Кука, є визначним американським католицьким інтелектуалістом та духовним провідником біля двох мільйонів католиків великого Ню Йорку.

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ І демократичні члени леґіслятури в Олбані, Н. Й. заповідають зменшення індивідуальних податків в слідуючому році. Такі рекомендації подав спеціяльний панель, членами якого є підприємці і професіоналісти, назначені губернатором Квомо. В загальному, ці рекомендації передбачують зменшення стейтового бюджету на 815 мільйонів дол. Це повинно зменшити на 6 відсотків податку для платників, що заробляють 15,000 дол. річно, і 26 відсотків зменшення для тих, що заробляють менше 15,000 долярів.

Праця, якої ніколи не можна закінчити

Джерзі Ситі (О.К.). — Коли редакцію „Свободи" відвідує д-р Атанас Фіголь, кожний знає, що це прийшов одержимий одною працею та ідеєю співтворець, фінансовий референт і співредактор Енциклопедії Українознавства.

Д-р А. Фіголь інформує про енциклопедію.

Треба бути справді одержимим, щоб через 40 років їздити, працювати, робити перелік датків, збирати їх, намовляти жертводавців і вірити, що це діло мусить бути зроблене і що коли немає інших охочих то „і один в полі воїн".

На щастя д-р Атанас Фіголь не один і хоча він таки найбільше досі вложив праці, у те, що ідея видання Енциклопедії Українознавства захопила українську вільну спільноту, він належить до тієї групи під проводом проф. Володимира Кубійовича, якій ми завдячуємо вже 19 томів найбільш важливої книги в українській діяспорі.

Д-р Атанас Фіголь, як звичайно повний ентузіязму та енергії, інформує, що хоча працю над гасловою ЕУ вже закінчено і появився перший том Англомовної Енциклопедії Українознавства — це далеко ще не все. Кожна енциклопедія — каже він — потребує постійного поповнення, продовження, принайменше що 5-10 років бо зміняються події, приходять нові та треба про них дати короткі факти, як і для тих, що шукають за інформаціями конечно потрібні. Отож співтворці ЕУ, хоча багато з них впродовж останніх 40 років на жаль вже відійшли з цього світу, уважають своїм обов'язком продовжати раз розпочате діло.

Як розповідає д-р А. Фіголь, на щастя в українській спільноті є люди, які розуміють важливість їхніх завдань. Найбільшими ентузіястами ЕУ були від початку українські пластуни, які всюди, де могли, переводили збірки на її видання та створили, завдяки покійній вже пластовій і громадській провідниці Цьопі Паліїв товариство, яке назвало себе Патронатом ЕУ з осідком в Торонто.

Головою Патронату є відомий громадський діяч Євген Борис, який з групою помічників далі веде постійну збірку на ЕУ та думає тепер із закінченням першого етапу праці перемінити Патронат на Фонд ЕУ.

Завдяки таким приятелям ЕУ, стверджує д-р А. Фіголь, зовсім тихо і непомітно зібрано досі серед української спільноти понад один мільйон долярів і тому він глибоко переконаний, що й далі найдеться доволі багато одіб, які допоможуть

(Закінчення на стор. 4)

ВИСТАВКА Ю. КРОХМАЛЮКА

Дітройт. — Відкриття малярської виставки Юрія Крохмалюка в галерії ЕКО в Дітройті відбудеться у п'ятницю, 23-го листопада, о год. 7:30. Відомий із своїх картин, де реальний світ лучиться з фантастичним, Ю. Крохмалюк насичує їх численними сюжетами, які виявляють його винахідливість та вміння гармонійно їх сполучити.

У СВІТІ

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА Войцеха Ярузельского продовжує робити утиски на групу дисидентів, які поставили собі за головне завдання викривати брутальність і злочинну поведінку урядових осіб, поліції і війська. Майже у кожному місті запідозрених осіб і симпатиків цієї групи, колись відомих прихильників забороненої робітничої профспілки „Солідарність", викликають на поліцію, перестерігають їх, а непокірних навіть притримують по кілька годин, щоб дати їм посмак майбутнього, якщо вони не заперестануть своєї діяльности. Зіґмунд Лєнік, речник цієї дисидентської групи в Кракові, заявив західнім кореспондентам, що прокуратура стосує тактику залякування і погрожування судом кожному, хто позитивно ставиться до нової антикомуністичної в своїх основах групи.

АРХИЄПИСКОП САНТІЯҐО, Чіле, Хуан Франціско Фресно закликав католиків тієї країни голодувати в дні 23-го листопада на знак протесту проти проголошення урядом президента Августо Піночета воєнного стану в країні і арешту багатьох сотень осіб, зокрема молодих чоловіків, яким поліція закинула зраду батьківщини і підготову до перевороту. Церкви в Чіле минулої неділі були виповнені по береги вірними, які з увагою слухали пастирського листа із засудом уряду, а в деяких місцях вірні відкрито оплескували становище чілійського епископату.

КОЛИШНІЙ МІНІСТЕР інформації філіппінського уряду Франціско Татад заявив кореспондентам, що йому відомо, що президент Філіппін від 1965 року Фердінанд Маркос перейшов дуже тяжку і складну операцію і тепер перебуває в одному зі шпиталів в Манілі у критичному стані. Операція нібито була вдала, але про стан здоров'я Маркоса фактично ніхто нічого не знає. Минулого вівтірка, 13-го листопада ц.р., Маркос зустрічався з сенатором ЗСА Кристофором Даддом і від того часу його ніхто не бачив.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Понад 200 мільйонів долярів на вибори

Між статистичними даними, які вже появилися у зв'язку з президентськими виборами 6-го листопада ц.р., цікавими є цифри, які стосуються видатків на передвиборчу кампанію. Читаємо, що на день 17-го жовтня ц.р. республіканський кандидат Роналд Реґен і демократичний кандидат Волтер Мондейл разом зібрали були 145,961,148.30 долярів на свої виборчі фонди і видаткували 114,494,758.04 долярів. Проте між 18-им жовтня і 6-им листопада велася найзавзятіша виборча аґітація, яка коштувала дальші мільйони. Волтер Мондейл і Джералдін Ферраро, які програли вибори, видаткували до половини жовтня ц.р. на 8 мільйонів і 700,000 долярів більше, як Роналд Реґен і Джордж Буш, які вибори виграли. Федеральна виборча комісія проголосила, що Мондейл-Ферраро зібрали 76,253,758.29 долярів на свій виборчий фонд.

Ще не оприлюднено мульти-мільйонові суми, що їх дали до того демократичного виборчого фонду робітничі спілки, охоплені Американською федерацією праці — Конґресом індустріяльних організацій.

Однак вищеподані цифри не стосуються ще видатків, що їх зробили демократичні кандидати у передвиборах — Ґері Гарт, Джессі Джексон і Джан Ґленн та інші, які зараз же в перших тижнях „відскочили", вичерпавши свої виборчі фонди. Коли взяти до уваги кампанію між 18-им жовтня і 6-им листопада та видатки на передвибори і вибори всіх кандидатів обох партій, то вийде астрономічна сума грубо понад 200 мільйонів долярів. Цікаво, що кандидати з амбіціями стати мешканцями Білого Дому, не вагалися пожертвувати й власні мільйони, дармащо річна платня Президента Америки становить 200,000 дол. Це велика сума, але чотирирічний період урядування Президента Америки приносить йому 800,000 долярів, а, наприклад, республіканський консервативний кандидат до Сенату Джессі Гелмс (виграв) і його демократичний суперник губернатор до Сенату Джеймс Гант (програв) видаткували на свою виборчу кампанію більше, як 21 мільйон долярів — найвищу суму в історії американських змагань за мандат до Сенату.

Це тільки в Америці — країні, де нема „неможливих" речей, можливе таке курйозне явище. Воно нездорове, але вкорінене вже в традицію і всі спроби реформи виборчої системи, щоб не треба було видаткувати такі велетенські суми на виборчу аґітацію, не вдаються. Ті гроші здебільша всякають в народне господарство або в кишені окремих фірм, телевізійних і радіостанцій, друкарень і окремих аґітаторів.

Ольга Войценко

У 100-ЛІТТЯ НАРОДЖЕННЯ ІСААКА МАЗЕПИ

Між діячами Української Народної Республіки, (пізніше Державного Центру Української Народної Республіки) проф. Ісаак Мазепа займав, майже до останніх днів свого життя, важливий пост голови Виконавного Органу Української Національної Ради (Уряду). Він помер 18-го березня 1952 року в Авсґбурзі, Німеччина.

У 1984 році минуло сто літ з дня його народження. З цієї нагоди варто б пригадати деякі дані про життя й діяльність цього визначного політика, науковця й письменника.

Ісаак Мазепа народився 16-го серпня 1884 року в селі Костобобрі на Чернігівщині. Після науки в Чернігівській Духовній Семінарії й закінчення Новгород-Сіверської клясичної гімназії в 1904 році, він студіював біологію в Петербурзькому університеті, закінчуючи студії дипломом в 1910 році. У Пітербурзі він познайомився з революційними поглядами студентства й зблизився до діячів і молоді з України. Ці контакти поглибили його свідомість відносно національного визволення України й дали напрямні, якими він керувався до кінця свого життя.

У роках 1911-17 він працював за фахом, як аґроном -спеціяліст культивації піль і мочарів у міністерстві хліборобства. З вибухом революції в 1917 році, він, як передовий член Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії (УСДРП), всевіддано включився в будівництво Української Держави. В 1919 році став членом Всеукраїнського Трудового Конгресу і членом Центрального Комітету УСДРПартії. В тому ж році він став міністром внутрішніх справ УНРеспубліки, а від 28-го серпня 1919 року до 21-го квітня 1920 року очолював Уряд УНР, як прем'єр-міністер.

З окупацією України большевиками в листопаді 1920 року він виїхав на еміґрацію й згодом поселився в Празі. В 1924 році він став членом персоналу Української Господарської Академії (яка пізніше змінила назву на Український Технічно-Господарський Інститут - УТГІ) в Подєбрадах. Крім праці в Академії, Мазепа інтенсивно працював у ділянці політичних наук. Цю працю завершив докторатом в Українському Вільному Університеті в 1931 році.

З окупацією Чехо-Словаччини совєтською армією в 1945 році Мазепа разом з іншими професорами УТГІ виїхав до Реґенсбурґу, де він продовжував свою працю. В цьому часі він присвятив багато часу й енерґії теж справам Уряду УНРеспубліки в екзилі. В 1948 році він очолив Виконний Орган (Уряд) УНРади й на пості голови вибув до січня 1952 року, коли, занедужавши, мусів зрезиґнувати.

В особі проф. Ісаака Мазепи відійшов з цього світу видатний, працьовито-творчий, науковий й громадсько-політичний діяч. Крім багатьох друкованих професійних праць із своєї спеціяльности, він залишив по собі важливі політичні розвідки й документацію. З його численних друкованих праць — статтей, книжок, друкованих українською й іншими мовами, згадаємо тут кілька з більших:

„Україна в огні й бурі революції" (1942 р. і 1950р.) в трьох томах, що, за словами Панаса Феденка, „лишиться джерелом знання про події в Україні 1917-21 рр. назавжди". „Підстави нашого відродження" (1946 р.) в двох томах подано нарис національного розвитку України від найдавніших часів і основи української демократичної ідеології. „Большевизм і окупація України" - це критична аналіза большевизму.

Про праці Мазепи його співробітник С. Довгаль висловився так: „Науково-соціологічна, історична та публіцистична спадщина І.П. Мазепи є настільки багата й кваліфікована, що українське громадянство в сучасному і майбутньому, особливо дослідники нашого відродження й боротьби за українську державність, не зможуть успішно виконувати своєї праці без глибоких студій проф. І.П. Мазепи".

• • •

Працюючи над „Літописом українського життя в Канаді", том 6, підписана знайшла чимало матеріялу про І. Мазепу на сторінках часопису „Українського голосу". Отак, наприклад, безпосередньо після його смерти надруковано в числі „УГ" (ч. 14, 1952 р.) передовицю, в якій, м.ін., редакція написала: „Ісаак Мазепа мав великі вартості. Ми ще заблизько стоїмо до його часів, щоб можна з перспективи історичної віддалі вповні оцінити його заслуги перед історією нашого народу. Але одно можна сказати сьогодні. Він просто йшов. Він не похилив прапору державної самостійности України і вмер як вояк, що до останнього віддиху залишився вірним великій ідеї і подав нам зразок великого українця-патріота".

Крім цієї передовиці „УД" надрукував вістки й вичерпні статті про І. Мазепу, пера Панаса Феденка (ч. 14-15) і С. Довгаля (ч. 16-17).

• • •

У зв'язку зі сторіччям І. Мазепи насувається думка про потребу опрацювання біо-бібліографії цього визначного українця. Його продуктивна письменницька діяльність є цінним вкладом в українську історично-політичну літературу; на жаль, ще досі немає монографії про нього та хронологічного реєстру (літопису) його писань. Якщо родина про це не подбала, то повинні подбати про це найближчі співробітники ДЦ УНР. А якщо йдеться про молоде покоління, то життя й творчість І. Мазепи може послужити за прекрасну тему для магістерії чи докторату з модерної української історії.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Маємо молодого симфонічного диригента

(З нагоди виступу Андріяна Бриттана)

Це була справжня приємність і глибоке задоволення ствердити, що наш молодий диригент Адріян Бриттан на чолі симфонічної оркестри, т. зв. Мангетен симфоні, 2-го листопада ц.р., в гарній залі мангетенської музичної школи здобув незаперечний і першорядний успіх. У нас так мало тих добрих диригентів, а передусім оркестрових, на еміґрації, що мусимо особливо ними дорожити.

У програмі концерту було два визначні і дуже різні музичні твори Белі Бартока — мадярського композитора, модерніста, „Концерт для оркестри (написаний на еміґрації у ЗСА) і музичного титана Йоганнеса Брамса відома „1-ша симфонія, до-мінор, тв. 68".

Оця Мангетенська симфонічна оркестра, що є тісно пов'язана з ціненою Мангетенською музичною школою, дуже симпатична оркестра, складається з молодих членів, які здисципліновано йдуть за рукою дириґента, грають напрочуд чисто і з технічною досконалістю.

Задириґувати Концертом Бартока — це не зовсім проста справа. Композиція бо вимагає не тільки від музикантів, але і від дириґента значного досвіду, ритмічного відчуття прецизії та стовідсоткового зосередження. Барток назвав свій твір Концертом, бо від кожної групи інструментів вимагається віртуозної подачі гри. Дуже складний і змінний темп ще більше утруднює виконання цієї музики. За подолання труднощів при виконанні відповідає стовідсотково дириґент.

Друга точка вечора, Брамсова симфонія, твір зовсім інший, клясичний, мелодійний, славний своєю олімпійською величністю музичного построєння. Ця симфонія може менше вдячна від його „4-ої симфонії", проте і вона дуже люблена і поширена в цілому світі.

Саме два різні своїм задумом і характером високомистецькі твори були знаменитим полем до задокументування талановитости А. Бриттана, власне дириґентської спроможности і музичної особистости. Він не представляє собою типу дириґентів із кляси дуже запальних, надто темпераментних, рухливо-танцюючих. Ні, він свідомо опанований, уважний на кожний інструмент, кожну фразу, вміє видобути з музикантів всеньку наснагу, а в Бартоковій композиції вдержати владно оркестру у ритмічних змінах. Піяно і піяніссімо — цих інших було може дещо обмаль, — виходили з-під його руководіння гарні, форте і фортіссімо громохкі, а навіть імпонуючі. Тоді, коли він своїм переконливим дириґуванням в творі Бартока з'єднав собі слухачів, то в Брамсовій симфонії він полонив слухачів своїм опануванням оркестри, видобуттям інструментальної барвистости та ґрандіозністю звуку.

По останнім акорді посипались протяжні і рясні оплески та вигуки „браво". Бриттана викликано знову і знову на сцену.

Коли б хтось припадково відважився подумати, що наші слухачі прийшли на концерт з музичного, патріотичного чи просто навіть із цікавського приводу, то розчарувався б дуже. Нас було кільканадцятеро осіб. А шкода, бо навіть вступ на цей концерт був безплатний.

Сподіємось, що наш молодий дириґент на нелегкій дорозі українського мистця зростатиме далі, здобуваючи все більше і більше успіхів у майбутньому.

Степан Женецький

ПРОБЛЕМА СТАРШИХ ЛЮДЕЙ В АМЕРИЦІ

II.

Біля 2000-го року, більше як 100,000 американців буде мати 100 років, а то й в старшому віці, три рази більше від теперішнього числа. Родина з чотирьох поколінь це сьогодні звичайне явище, і вже почали з'являтися родини з п'яти поколінь. Джеймс Биррен, який очолює відділ ґеронтології (довговічности) університету Південної Каліфорнії, розказує про свого приятеля, який у той сам день відвідав його прабабусю в старечому домі, а пізніше доглядав його маленьку правнучку.

Сучасний приріст у рядах старших людей головно походить із збільшеного числа дітей, народжених у ранньому XX столітті, а теж завдяки зменшенню смертности від пошестей, серцевих припадків та інших недуг, які звичайно вбивали людей в молодих чи середніх роках. Від 1900 року середня довговічність американців продовжилася на більше, як 40 відсотків — із 49 років тоді, до 75 років тепер

У кількох минулих десятках років смертність старших людей зменшується, більш ніж в інших вікових групах населення. Допомагають в цьому: зміна способу життя і поправа медичного догляду. Жінки в цьому спеціяльно скористали: вони переживають чоловіків постійно і то в щораз більшому розміру часу. В 1980 році було 80 чоловіків на кожних 100 жінок — віком 65 до 69 років, але тільки 44 чоловіки на кожних 100 жінок віком 85 років і старших. Американські демографи пояснюють це в тей спосіб, що „Проблема старіння — це є нерівномірна проблема жінок в суспільстві".

Навіть в наші дні американський загал відносно мало знає про специфічні проблеми людей, які старіються. Щоб їх пізнати, Федеральний національний інститут для цього роду осіб пропонує створити дослідницькі комісії для дослідів здоров'я, приходів, помешкань та інших ділянок життя старших громадян.

Життєві обставини найстарших людей сьогодні подібні до карти Африки з XVIII століття — великі смуги позначенні „терра інкоґніта" (невідома земля), — каже працівник Національного Інституту для старіння Ричард З ацман. „Немає багато дат, а якість багатьох (цих дат) є недостатньою.

Недуги старших людей

Навіть у 85 чи 90 роках життя сьогодні люди, без сумніву, багато здоровіші і активніші, ніж їхні попередники. Коли ж вони стають дуже старими, ясно, що збільшуються їхні терпіння від хронічних недуг та інших недомагань, які вимагають більшого піклування для чимраз довших періодів часу.

„З-поміж старших є біля одного мільйона осіб у такому стані, що вимагають постійної опіки в домах старців, біля два мільйони, які є ослаблені, але не находяться в старечих інституціях і багато (з шість мільйонів) таких, які вимагають менше постійної опіки" — каже Елейн Брода з Філядельфійського Ґеріятричного Центру.

До хронічних недуг, на які терплять старші люди, належать недуга Альцгаймера та інші роди ментальних забурень із поступовим заником пам'яті, затратою орієнтації та інші. Вони збільшуються враз із поступом віку і є головною причиною, що старших людей треба брати до старечих домів.

Психічні забурення майже подвоюються що кожних п'ять років по 65-ох роках. Біля 1 відсотка стається це в 65 роках, 2,5 відс. в 70 роках, 5 відс. у 75 роках, 12 відс. у 85 роках і 40 до 50 відсотків у 90 роках.

Інші хронічні проблеми, що приходять із зростаючою кількістю і силою, як старші люди ще більше старіються, це артритизм, серцеві недуги і гіпертонія (високий тиск крови) та крихкість костей. Проблеми слуху і зору, депресія та інші ментальні напруження також стають частими явищами.

Та правдивим нещастям для дуже старих людей є хворіння на кілька недуг наraз. Такий стан називають кволістю або ще іншими назвами, але вдійсності це є збірні недуги.

(Продовження буде)

Д-р М. Паламар

Про історію мистецтва

Особливо приємно коли на доповідь про мистецтво чи то інші галузі науки появляється два покоління нашої спільноти, де представники молодшої займаються організаційно-технічними справами й виголошують добре підготовану тему та ще й в українській мові.

У суботу, 10-го листопада після імпозантного вступу-представлення прелеґента Володимирою Кавкою, маґістер Мотря Яцкевич-Головінська, викладач історичного і образотворчого мистецтва та голова департаменту мистецької школи в Ракі Гилл у Ровд Айленді, виголосила при численній публіці цікаву доповідь „Основні критерії мистецького архитвору". М. Яцкевич-Головінська виростала й кінчала студії в Америці, є відомою пластункою та бере активну участь в американському й українському мистецькому житті.

В цій доповіді було особливо приємно слідкувати за історичним розвитком мистецтва, що його доповідачка почала з другої частини старої кам'яної доби (палеоліту), коли появлялись на терені Европи початкові прояви малярського мистецтва з реалістичними манерами та магічним підґрунтям. Це були вже зв'язки духової культури — розвитку рисунків, пластики та кольорового розпису, що дає можливість слідкувати за розвитком культових значінь тих часів.

Прелеґентка студіювала в західньому світі і почала доповідь з печерних малярських картин в Еспанії (які були також у Франції) з (кінця старії кам'яної доби) мадлену, приблизно 2500-8000 років тому). Ілюструючи все це на екрані та подаючи відповідні пояснення, Мотря перейшла згодом до мистецтва старинної цивілізації Єгипту-Мезопотамії, гелленської доби, середньовіччя (з християнською тематикою) — Сходу і Заходу, ренесансу (затримуючись довше на мистецтві базиліки св. Петра в Римі), часів барокка та золотої доби мистецтва XIX століття: клясицизму, реалізму, імпресіонізму.

Не було помітно втоми ані в доповідачки, ані в учасників, які прислуховувались до пояснень різнородних добірних картин з естетичної, психологічно-філософічної та теїстичної точки зору, що тривало приблизно дві години. І нічого дивного. Мотря, хоч і студіювала в анголомовному світі, говорила постійно в українській мові та без жадних записок, вживаючи дуже рідко англійські мистецькі терміни. Тут треба лише висловити щиросердечну подяку симпатичній та життєрадісній Мотрі та особливе признання подружжю Яцкевичів, що навчили належно свою доню української мови.

Після доповідей влаштовуваних УОКЦентром Філядельфії відбувається товариська зустріч учасників при буфеті, який є в заряді господарського відділу Управи Центру, що дає можливість особисто зустрітись з доповідачами і друзями та закінчити культурну розвагу не лише корисно, але й з приємним спогадом.

Роман Кухар

НАЙДАВНІШИЙ ЕПОС АНТИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ірина Дибко. „Ґільґамеш". Поема. Обкладинка Марти Анни. Вступне слово авторки, пояснення змісту 12 таблиць сумерійського тексту про Ґільґамеша, бібліографія, мапа території Сумерії; Кліфтон, Н. Дж., 1984, ст. 93.

Коли мова про славні епічні твори всесвітньої літератури, зразу приходять на думку перлини грецького епосу „Ілїяда" й „Одісея" Гомера, абож „Магабарата" та „Рамаяна" — старинні індійські епопеї. Загальновідомі теж, дарма, що вони куди пізнішої дати, старофранцузький епос „Пісня про Ролянда", німецький епос „Пісня про Нібелюнґів", фінляндський — „Калевала", чи староукраїнський епічний твір „Слово о полку Ігоревім", або еспанський епос „Пісня про Сіда".

Найстаршим із усіх записаних епічних творів всесвітньої літератури є, безумовно, „Ґільґамеш", що походить іще з доби сумерійської цивілізації, щонайменше п'ять тисяч років тому. Твори грецького епосу „Ілїяда", „Одісея", чи індійські епічні твори, „Магабарата" й „Рамаяна", куди пізніші, сягають бо ймовірно не далі, як тисячоліття до нашої доби, тоді коли латинський епос Верґілія „Енеїда" написаний уже напередодні нашої доби. Проте з усіх епічних творів античного світу найменш відомий українським читачам вавилонський національний епос „Ґільґамеш", вирізьблений клиновим письмом на дванадцятьох кам'яних таблицях і збережений в бібліотеці міста Ашурбаніпаль. Не зважаючи на те, що твір „Ґільґамеш" запліднив інші епічні твори всесвітньої літератури, сам він залишився, порівняно з пізнішими, що його часто наслідували, в тіні.

Герой однойменного твору, Ґільґамеш, це один з сумерійських королів, що своїми незвичайними подвигами нагадує багатиря грецької мітології Геракля. Епос „Ґільґамеш", поза подіями з життя героя, займається теж описом біблійного потопу й є насправді одною з перших спроб людини записати події історичного значення.

Вплив епосу „Ґільґамеш" на розвиток літератури різних народів годі переоцінити. Зокрема Гомерові „Ілїяда" й „Одісея" виявляють формальні, текстуальні, стилістичні й ідейні наверствування, що своїм походженням вказують на їхній первозразок „Ґільґамеш", і то не лише в релігійній структурі світоглядів сумерійського та грецького творів. Мотиви боротьби добра зі злом, панівної вартости життя в бутті людини, лицарського побратимства (Ґільґамеш — Енкіду, чи Ахіл — Патрокл), посмертної мандрівки душ крізь мутні води моря або Стиксу з поводирем-візником (Уршанабі чи Харон) в обидвох творах є спільними, при чому Гомер, безумовно, мав свого ментора в незнаному авторі на тисячоліття ранішого твору „Ґільґамеш".

Поетка Ірини Дибко відчула пекучу потребу ввести цей оригінальний твір універсального значення в українську літературу. Уже у своїх попередніх творах, а саме: в „Нарисі про людину" Повпа — перекладі з доби реставрації в англійській літературі, як і в іншому перекладі з сучасної англійської літератури, в „Хутоті тварин" Джорджа Орвелла — видно свідоме скерування українськоі письменниці збагатити нашу літературу деякими цінними зразками з чужомовної літератури. Таким чином, бажає Ірина Дибко поглибити сутність української літератури унапрямленням її „до джерел", а теж поширити її тематичний засяг зворотом до загальнолюдської проблематики.

На питання, що спонукало поетку Ірину Дибко створити версію поеми „Ґільґамеш" українською мовою, вона ось як відповідає. Приводимо з'ясування авторки в підсумках. Зважаючи на оцінку цього епосу — пише авторка, як „найдовшу й найдобірнішу вавилонську поему", що „стала літературним шедевром людства", згідно з думкою літературознавців, Ірина Дибко бажала вможливити їй доступ до рідного читача, допомагаючи йому краще зрозуміти й сприйняти цей архитвір. Зміст епосу „Ґільґамеш", що поширив обрії всесвітньої літератури, продовжує вона, хвилює, бо він близький і нашим почуванням. Описувані переживання героя твору не чужі й нам: любов до дорогої людини, до друга, жаль і смуток по втраті найближчих, невід'ємне людське бажання — жити!

„Ось і те останнє, — пише поетка в передмові, спонукало мене до написання поеми — щоб „Ґільґамеш" жив і в нашій мові! Хочу вірити, що після прочитання поеми — шукання Ґільґамеша за вічним життям, його переживання на життьовому шляху, твір цей допоможе читачам, простелить стежку до зрозуміння вартости життя. Щоб живучи — життям дорожити:

„Ось так — про свій Урук
Ґільґамеш розказав.
Відтак — на кам'яних таблицях написав
про все, що бачив і що пережив —
Про життя, що ним найдужче дорожив...".

Хоча „Ґільґамеш" — багатир велетенського росту й сили (часто представляють його, подібно до Геракла, що душить у своїх потужних обіймах лева), у багатодечому дорівнював богам, в одному залишився він позаду — не зумів засвоїти собі тайни вічного життя.

Гарною ритмічною й римованою мовою своїх дванадцяти розділів (включно з прологом) віршованого епічного твору — української версії „Ґільґамеш" Ірина Дибко домоглась ефективного враження в сучасного читача з цього клясичного лицарського епосу померклої в віках античної доби. Своїм визначним творчим причинком наша поетка врятувала для української літератури один з найбільш впливових творів орієнтальної літератури і дала поетичний поштовх до дальших студій етичних і естетичних вартостей стародавнього світу. Безсмертний „Ґільґамеш", завдяки творчому злетові Ірини Дибко, наново ожив — з черги, в українській літературі.

Книжку в сумі 9 долярів можна замовляти, написавши на таку адресу: Mrs. I. Dybko, 2, Crescent Ave., Passaic, N. J. 07055.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реаґувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Першунки Балю преси

Як уже інформовано, на 12-му Балі преси у Філядельфії, що відбувся з великим успіхом в суботу, 3-го листопада, заходами Фінансової комісії СФУЖО і СУЖА, обрали кралею Ірину Мілену Цвікулу, що репрезентувала газету „Америка", а князівнами Хризанту Гуглевич, представницю „Лікарського Вісника" і Ксеню Козак, що репрезентувала гумористичний місячник „Лис Микита". На світлині (зліва): Хризанта Гуглевич, Ірина Цвікула і Ксеня Козак.

(Фото: „Мева" у Філядельфії)

45-річчя Карпатської України

Старанням Братства Карпатських Січовиків влаштовано в суботу, 13-го жовтня ц. р., бенкет для відзначення 45-річчя самостійности Карпатської України і 45-річчя збройної боротьби Карпатської Січі, що відбувся о год. 7:30 ввечері в авдиторії УНО, 297 Коледж вул. в Торонто.

Бенкет, на якому зібралося поважне число учасників, що майже заповнили залю авдиторії УНО, відкрив вступним словом інж. Юрій Шанта; молитву провів о. митрат Петро Хомин. Програмою вечері проводив д-р Степан Росоха.

За почесним столом сиділи: інж. Балтарович з дружиною, яка опісля представила доповідача проф. д-ра Михайла Папа; інж. Я. Соколик, голова відділу КУК з дружиною, визначною суспільно-громадською діячкою Оксаною; ред. Михайло Бажанський з Дітройту; о. митрат Петро Хомин; д-р Петро Глібович, голова Провінційного КУК; інж. Юрій Шанта; мґр Михайло Ромах, голова Крайової Президії УНО; проф. д-р Павло Маґочий з дружиною; капелян Карпатських Січовиків о. д-р Себастіян Сабол, ЧСВВ; проф. Швереста, д-р Степан Росоха, господар і організатор бенкету.

Після представлення гостей за почесним столом, представників організацій та преси, слово привіту виголосив о. С. Сабол, а д-р С. Росоха прочитав письмові привіти від багатьох організацій, товариств і установ, які, як він сказав, будуть опубліковані в українській пресі. Усний привіт прочитав проф. Маґочий від Катедри Українських Студій Торонтонського університету.

Святкову доповідь, гарну формою і змістом, про відродження і боротьбу Карпатської України прочитав проф. д-р Михайло Пап. Д-р С. Росоха сказав коротко про Збройне рам'я Карпатської України—Карпатську Січ.

В концертовій частині бенкету виступило тріо „Верховина" під мистецьким проводом О. Глібович, що, як завсіди, своїм виступом і мистецьким виконанням зачаровувало учасників бенкету. Тріо чудово проспівало: „Карпатські Січовики" сл. Я. Славутича, муз. Г. Китастого, „Коли часом" сл. Івана Франка, муз. І. Недільського, „Україно квітуча" сл. Д. Луценка, муз. М. Дремлюги.

„Взяв би я бандуру", народна пісня, аранж. Л. Шанти, „Вишиі, вишиі" муз. Г. Китастого, „Гомін степів" муз. Г. Китастого, „Мавка" муз. Білаша виконала на бандурі Леся Шанта. „Закарпатську коломийку" муз. А. Гнатишина і „Подаруй мені Карпати" муз. Б. Веселевського, з одним наддатком на ентузіястичну вимогу публіки, виконало тріо „Верховина", що виступало в складі: Надія Коханська, Оксана Макогон і Богданна Ігнатович; фортепіяновий супровід–Михайла Бубни. Ярослав Росоха, внук д-ра С. Росохи, продеклямував вірш „Привіт Карпатській Україні"; вірш „Молитва" Зореслава продеклямував Олег Хабурський. З признанням треба ствердити, що всі точки мистецької частини були виконані бездоганно.

Господар бенкету д-р Степан Росоха подякував усім виконавцям та всім, що чим будь причинились до успішнього його проведення. Молитвою, яку провів о. д-р Себастіян Сабол, і відспіванням українського національного гимну закінчено успішне відзначення великих роковин Карпатської України

В. Дідюк

ІНДІЙСЬКИЙ УРЯД ВИМАГАЄ від Норвегії видачі колишнього індійського диплomата Гаріднера Сайга, який сам походить з племени сікхів і нібито був замішаний у підготову атентату на прем'єр-міністра Індіру Ґанді, яка загинула від пострілів з машинового кріса і пістолі. Атантат виконали сікхи з особистої охорони Ґанді, а Сайґ мав заплатити рік перед тим 100,000 долярів сікхам, які підготовляли вбивство. Після масакри індійської армії у святині сікхів і масового морду кількасот вірних прихильниками застріленої І. Ґанді, Сайґ зрезиґнував зі свого посту першого секретаря індійської амбасади в Ослью і попросив норвежський уряд надати йому політичний азиль. Тепер новий прем'єр-міністер Індії, син Індіри Раджів Ґанді, покликаючись на поважну вплату Сайга, домагається видачі його. Норвежський уряд покищо не зайняв до цього жадного становища а сам Сайґ заявив, що індійське обвинувачення його у співучасті вбивства є „звичайною прехнею".

ПОДЯКА

У хвилинах безмежного смутку з приводу ненадійної смерти нашого Найдорожчого Мужа, Батька, Діда, Шваґра і Вуйка

блаженної пам'яті ЯРОСЛАВА ЛАБКИ

що відійшов у Вічність в понеділок, 2-го квітня та був похований в суботу, 7-го квітня 1984 року на цвинтарі Пречистої Діви Марії в Трентоні, Н. Дж., багато наших рідних, приятелів, сусідів і знайомих прийшли нам з розрадою, допомогою, висловами співчуття та співучастю у похоронних обрядах, живими квітами й пожертвами на Заупокійні Богослужби і добродійні цілі всяко сприяли відзначенню святої пам'яті Спочилого. В почутті дружнього і християнського обов'язку складаємо на цій дорозі Усім нашу щиросердечну подяку, а зокрема: Впр. о. митратові д-рові В. Макухові, парохові церкви Св. Йосафата за похоронні відправи і прощальні слова під час Богослуження.

Панам Іванові Головці й Макареві Копаниці й усім хористам за похоронні співи. Членам Пластової станиці за співучасть в похоронах, почесну варту біля домовини та звеличання св. пам'яті свого провідника й виховника пластовим прапором, прощальною пластовою піснею та зворушливим зітом-салютом.

Усім, хто помагав нести домовину, хто живими квітами, грошевими пожертвами на Церкву, Заупокійні Богослуження та на добродійні цілі відзначив пам'ять Покійного, хто прощальними словами й промовами супроводив нашого Ярослава у далеку мандрівку: Проф. Дарії Гординській-Каранович (УМІ), головному секретареві СУК „Провидіння" Богданові Тодорову, Макареві Копаниці (140 Відділ СУК „Провидіння" в Трентоні, Н. Дж.) пл. сен. Інж. Любомирові Онишкевичеві (Пласт), ред. Ярославові Шав'якові (Відділ УМІ й учні Спочилого в Балтімор, МД.) д-рові Олександрові Ничці (Т-во Українських Правників й приятелів), мґрові Іванові Р. Костюкові (ОП-УПС, Об'єднання Абсольвентів УАГ у Львові).

Дякуємо членкам 11-го відділу СУА — господарській референтці Юстині Надразі за приготування Заупокійної Тризни в дружній співпраці пань: Богданни Осадца, Емілії Панасюк, Люби Мриглоцької, Ольги Джаман, Ольги Фараонів, Марії Сеник, Дарії Самотулка, Надії Гафткович, Лесі Обаранець, Дарії Копаниці, Юлії Галайдіда, Катерини Мізюк і Надії Гуляй. Богданні Осадца за зорганізовання грошевої збірки на добродійні цілі, похоронному закладові „Куч Фюнерал Гом" за справне переведення похоронів, а Проводові пластової станиці в Трентоні й Централі УМІ в Ню Йорку за посмертні оголошення в „Свободі" й „Америці".

Наша особлива подяка належиться шкільному і пластовому другові Спочилого пл. сен. Іванові Р. Костюкові за видатну допомогу в підготовці й переведенні усіх деталів похорону в пластовому стилі, за прощальні слова, провід Заупокійною Тризною як також за написання посмертної згадки про Спочилого в пресі. Нехай Милосердний Господь винагородить Усіх, про кого ми згадали й можливо кого проминули, за що просимо вибачення, своєю десницею і дарить їх кріпким здоров'ям, щасливим і довгим віком на цьому світі.

ЯРОСЛАВА — Дружина і Родина.

ПОЖЕРТВИ НА ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ:

М. Вацлавів, П.М. Наконечні, Родина В.В.О. Фостяки, М. Мізюк, Родина Е.С. Ґеци, Родина Д.Ю. Надраґи, Родина М.А. Бойцуни, Родина Г.М. Мрочки, О. Надраґа, М. Чернишева, Б. Гуляй, П. Возняк, О. Ференц, В. Фесьо, Л. Мриглоцька, Родина М.Р. Хом'яки, О. Хом'як, В. Маркевич, М.З. Зрада, М. Пиль, Родина І.С. Головки, Родина Кіржецькі, М. Глушок, Родина І.О. Микитини, Родина М.Б. Осадци, Н. Г. Гафтковичі, Л.М. Сії, А.С. Петруняки, П. Макар, С. Гуцман, Е. Дяків, В.В. Коцопей, А. Сидор, О.І. Мізюки, Д.М. Копаниця, А.О. Надраґа, О. Вачур, О. Джаман, Е. Панасюк, С. Лотоцька. М. Лесик, Д.І Сеники, М.О. Колодії, Л. Скрипчук, Т.Д. Самотулки, П. Фостяк, О.Б. Фостяк, М.Р. Данилюки, В. Жуковський, Сестрицтво Св. Йосафата, Парафіяльна Школа ім. Св. Йосафата, Осередок СУМА ім. Полк. Е. Коновальця, Родина Ладрик.

ПОЖЕРТВИ НА ПАРАФІЯЛЬНУ ЦЕРКВУ СВ. ЙОСАФАТА:

По 25.00 дол. — Х.Б. Сеники, Емілія Панасюк, 20.00 дол. — Р.М. Хом'яки,

По 10.00 дол.: — Р. Мицик, В. Фесьо, А. Сидор, О. Джаман, О. Надраґа, І.А. Турчини, В.У. Коропеі, М. Шевців, Д. Кузик, Л. Ґоянюк, В.В. Коцопей, М. Дзюбас, С. Шилкевич, М. Кардаш, Т. Богданська, Г. Клим, Б. Тодорів, Родина Кіржецькі. 15.00 дол. — Д.Ю. Надраґа.

РАЗОМ: 265.00 дол.

ПЛАСТОВІ ПРЕСОВІ ВИДАННЯ:

Пластова Станиця в Трентоні, Н. Дж. — 100.00 дол. Марія й Лязльо Сії — 50.00 дол.

По 25.00 дол.; — Лариса й Любомир Онишкевичі, Галина й Іван Р. Костюки, Наталія й Ярослав Кулиничі, Адам і Орест Мицики, Оксана й Іван Микитини, Марія й Юрій Ожґа, Юрій Ґоєвич.

По 15.00 дол.: — Володимира й Зенон Ґілі, Нуся й Богдан Микитини, Марійка й Орест Мицики.

По 20.00 дол.: — Ірина й Роман Кравцеви, Люба й Теодозій Крупи, Марта й Роман Данилюки, Ольга й Богдан Фостяки, Надія й Іван Гафтковичі.

По 10.00 дол.: — Марія й Володимир Петришини, Марія Сеник, Ірина Скрипчук, Леся й Орест Сеники, Ірина й Петро Плиси, Марія й Михайло Глушки, Леся й Евген Обаранець, Стефанія й Евген Ґеци, Мирослава Глушок, Уляна й Володимир Коропеі, Михайло Шевців, Мирон і Юрій Обаранець, Леся й Роман Городиські, Дарія й Ігор Сеники, Дарія Кузик Микола Нагірняк, Марія Флюнт, Арліна й Борис Гулі, Надія й Юрій Оранські, Павлина Скремета, Дарія Гординська-Каранович,

По 5.00 дол.: — Юстина Надраґа, Родина М.С. Мрочко.

РАЗОМ: 695.00 дол.

Ф.К.У. — ГАРВАРД:

40.00 дол.— Зірка і Святослав Котляр, По 50.00 дол.: — Володимира й Микола Кавки, Марія й Любомир Лампіки Ярослава Лабка, 15.00 дол. — Ізидора й Богдан Боярські, 10.00 дол.: — Таня й Володимир Беднарські.

РАЗОМ: 125.00 дол.

Н.Т.Ш. — Е.У. САРСЕЛЬ:

По 25.00 дол.: Галина й Іван Костюки, Ольга Ґоєвич, Ірина Мицик, По 10.00 дол.: Ірина й Андрій Турчини, Ростик й Джіна Микитини, Дарія Гординська-Каранович, Зенон Городиський, Богдан Ф. Корчмарик.

РАЗОМ: 125.00 дол.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ:

50.00 дол.: — Володимир Маркевич, 30.00 дол.: — Богданна й Мирон Осадца, По 25.00 дол.: — Дарія Кузик, Дарія й Теодозій Самотулки, Віра й Теодозій Сендзіки, Марта й Роман Данилюки, Рафаїл Венке.

По 20.00 дол.;— Люба й Володимир Мриглоцькі, Олександер Татомир, Надія й Роман Гулі, Уляна й Володимир Коропеі, Таїса Богданська, Надія Юрчинська.

По 15.00 дол.: — Василина Микитин, С.О. Менцінський, Людмила й Василь Сердюки.

По 10.00 дол.: — Юлія й Андрій Галайдіди, Марія й Михайло Глушок, Софія й Іван Головки, Юстина й Дмитро Надраґи, І.О. Мізюки, Ірина Свістель, Микола Веремієнко, Ольга Дубик, Н. Данилюк, Роман Осадца, Катря й Богдан Ковшевичі, В.І. Яскір, Наталія Даниленко.

РАЗОМ: 510.00 дол.

РАЗОМ УСІХ ПОЖЕРТВ НА СУМУ: 2,055 ДОЛ.

ЩЕ РАЗ ЩИРОСЕРДЕЧНЕ СПАСИБІ!

Перший Листопад в Керґонксоні

У неділю, 4-го листопада ц. р., громада Керґонксону відсвяткувала 66-ті роковини Листопадового Зриву.

Після Служби Божої о. д-р Богдан Волошин, парох української католицької церкви ім. Пресвятої Трійці, відправив Панахиду за душі тих, що згинули в боротьбі за волю України. Співав церковний хор, а місцеві організації брали участь зі своїми прапорами.

Після цього відбувся концерт у церковній залі. О. Волошин привітав численно зібраних учасників, зокрема двох присутніх на залі учасників Визвольних Змагань 1918-20 років, а саме: проф. Романа Чучкевича та Михайла Кухнія. Інж. Омелян Смішкевич відчитав доповідь листопадівця ред. Івана Дурбака, котрий жваво змалював події у Львові в листопаді 1918 року. Ред. Дурбак не міг взяти особистої участи у концерті.

Відтак були дві рецитації семилітніх дітей школи українознавства: семилітня Рената Заяць продеклямувала вірш І. Федоровича—„Пам'яті борців за волю", а Андрій Кейд—вірш невідомого автора „Перший Листопад". Наступною точкою програми був виступ місцевого мішаного хору „Золотий Гомін" під диригентурою д-ра Олега Волянського. Хор проспівав „Журавлі" в обробці О. Кошиця та „Гей, ви Стрільці Січовії" муз. М. Леонтовича. Потім Ліда Яців по-мистецькому продеклямувала вірш Лесі Храпливої „Листок" після чого знову виступив хор „Золотий Гомін", що виконав з почуттям „Накрила нічка", гармонізація М. Колесси, та бравурно „Гей, у лузі червона калина", арр. О. Кошиця.

Національним українським гимном закінчено це успішне свято.

О. В.

Дякуємо Тобі, Боже наш...

Пам'ятник в пошану В. Липківського

У неділю, 14-го жовтня ц. р., в Осередку УПЦ в ЗСА в Українському Пантеоні в Бавнд Бруку, було людно, шумно й настрій був піднесений. Та й було чого. Сюди з'їхалися люди з усіх сторін Америки, щоб взяти участь в ХІ Соборі УПЦ в ЗСА, а також бути учасниками зворушливого Молебня подяки Господу Богу, що з Його поміччю закінчилася основна будова пам'ятника Митрополитові Київському і всієї України Василеві Липківському. Хоч день був досить похмурий, але обличчя людей були ясні, веселі.

У стіп величавого пам'ятника, якого хтось назвав „Українською Меккою", Владика Константин у співслуженні єпископа Володимира та багатьох священиків відправляв Молебень Подяки. Поруч, на плятформі, біля п'єдесталю пам'ятника, стояли члени Ділового комітету—д-р Юрій Криволап, в. о. голови Комітету, інж. Є. Кальман, секретар, інж. П. Матула, голова мистецької комісії та інж. О. Шевченко, скарбник. Разом з ними були скульптор-архітект Петро Капшученко, будівничий В. Безсонів та д-р Анатолій Лисий.

Вісім років тому, коли головою ОДУМ-у був д-р А. Лисий, на 23-му з'їзді ОДУМ-у ідея побудови пам'ятника перетворилася в дійсність. Члени первісного Ділового комітету, які були визначені головою ОДУМ-у д-ром А. Лисим, залишилися діяти і працювати ввесь час, щоб у висліді досягнути успішного кінця. І за це всі 14-го жовтня ц. р. в 63-тю річницю першого Всеукраїнського собору УАПЦ разом молилися Богові і дякували, що допоміг перебороти трудноці й дійти до щасливого кінця. Молились й дякували в першу чергу всім жертводавцям, які своїми пожертвами допомогли осягнути велику мету.

Праця Ділового комітету одначе, не скінчилася. Потрібно ще впорядкувати навколо пам'ятника, видати Пропам'ятну Книгу, встановити Залізний Фонд утримання пам'ятника, а також черпати стипендії тим, хто вибере дорогу служити Богові, як це зробив Всечесний отець Василь. Це велика праця, яка потребує багато енергії і коштів. Члени комітету ще мають енергію, бо вірять, що українська громада, як і перед тим, їм допоможе. Бо св. п. митрополит В. Липківський був одним із стовпів, як говорив д-р Ю. Криволап у своєму слові під час Молебня, які творили найсильніші підвалини української історії.

Ще довго після Молебня у стіп могутнього пам'ятника одні споглядали на нього, насолоджуючись красою і величчю, а інші рішили закарбувати його собі на пам'ятку фотографією. І так, дивлячись на цей пам'ятник, мимоволі зривається з уст „Дякуємо Тобі, Боже наш, що Ти сподобив нас збагачуватися неоціненими скарбами Твоїми..."

О. Ш.

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію, в п'ятницю, 30-го листопада 1984 р. о год. 9-ій ранку в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні МА за БЛАЖЕННОЇ ПАМ'ЯТІ:

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Юрія Артимишина
Олександра Баландюка
Дмитра Воловодюка
Миколу Дороша
Володимиру Кравчук
Михайла Максимова
мґр-а Богдана Михайловича
проф. Михайла Овчинника
Володимира Палашевського
д-ра Івана Панчука
Богданну Тарнавську
Олімпію і Михайла Цюків

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Членам ФКУ!

Головна Екзекутива
Фонду Катедр Українознавства (ФКУ)

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ СМЕРТИ

Дружини, Мами, Сестри, Тети та Бабуні

бл. п. КІРИ СКОРОБОГАТОЇ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в НЕДІЛЮ, 25 листопада 1984 р. в Атланта, Джорджія
в ПОНЕДІЛОК, 26-го листопада 1984 р. в Ню Йорку, Н.Й. та в Гартфорді, Конн.

Просимо Рідних та Знайомих про участь та молитви за душу Покійної.

РОДИНА

ПОДЯКА

Дня 4-го серпня 1984 року
з Волі Всевишнього відійшла у Вічність
наша улюблена Мама, Бабця і Прабабця

бл.п.
МЕЛЯНІЯ КУЗИК
з дому ЮРЧИНСЬКА

та

дня 27-го вересня 1984 року
наша дорога Сестричка

бл. п.
РОМАНА КУЗИК

Щиро дякуємо Всечеснішим отцям: о. митратові М. Бутринському, о. П. Ґаладзі, о. Панчукові та о. Шаґалі за відправу похоронних обрядів, як теж о. М. Олешкові за відправу Служб Божих в Феніксі, Арізона.

Сердечну подяку складаємо д-ру В. Трухлому та проф. Р. Андрушкові диригентам та Всім членам мужеського хору „Сурма" за чудово відспівані Панахиди в похоронному заведенні.

Ми невимовно вдячні Високоповажаним Паням: Голові Головної Управи УЗХ пані Наталії Іванів, пані Іванні Ґорчинській та Голові Окружної Ради СУА пані Євстахії Струтинській за зворушливі прощальні слова від Українського Золотого Хреста і Союзу Українок Америки; панству д-ру Степанові і Люсі Самбірським за тепле оголошення на їхній радіопрограмі.

Висловлюємо щиру подяку нашим найближчим Приятелям за несення домовини на похоронах.

Дякуємо Родинам Кузиків, Поритків і Мочулів, що не зважаючи на далекі віддалі прибули, щоб відпровадити нашу Мамцю і Сестру на Вічний Спочинок.

Всім нашим дорогим Приятелям і Знайомим за так численну участь в Панахидах і похоронних обрядах, за молитви, квіти, датки на Служби Божі та пожертви на добродійні цілі в пам'ять наших дорогих Покійних, що їх призначено на Допомогові Фонди Українського Золотого Хреста і Союзу Українок Америки.

Наша дяка Всім, хто листовно, телефонічно чи особисто зложили нам вислови співчуття в нашому родинному горю.

Нехай Всевишній винагородить Вас сторицею за Ваше добре серце і приязнь до нас!

ЛЮБОМИР КУЗИК
з Родиною - Син і Брат
ЮРІЙ КУЗИК
з Родиною - Син і Брат

Праця...

(Закінчення зі стор. 1)

продовжувати працю своїми датками чи записами.

У нашого співрозмовця в течці 26 номерів бюлетеню „Вісті із Сарселю", які появляються від 40 років неперіодично але консеквентно і в яких є повний перелік усіх дотеперішніх датків та записів на ЕУ. Там теж знаходяться інформаційні статті та передруки деяких дописів про ЕУ та працю її творців, з наших часописів. З останнього числа „Вістей", що саме появилося і яке є ще одною „побічною" працею невтомоного д-ра А. Фіголя довідуємося про цікаві подробиці з історії дому НТШ в Сарселі, що став осідком НТШ в Европі та осідком працівників енциклопедії перед 40 роками.

Тепер вкінці НТШ стало повним власником того дому, в якому живуть деякі працівники ЕУ і міститься прецінна бібліотека та архів ЕУ. Там проживає душа цілого великого задуму, проф. Володимир Кубійович, якого 85-річчя буде вкоротці відзначати українська спільнота.

Д-р А. Фіголь пригадує широкі святкування 80-річчя творця ЕУ перед п'яти роками та імпрези з того приводу, які дали сильний „застрик" касі ЕУ та зраджує, що проф. В. Кубійович саме кінчає свою автобіографію.

Цей рідкісний ювілей як і ідея конечного продовжування видань ЕУ, яку треба защепити громаді це найважливіші причини теперішніх відвідин д-ра А. Фіголя на Північно-американському континенті. Крім того, він хотів бути свідком завершення ще одного діла, в якому брав і бере дуже активну участь, а саме появи першого тому гаслової англомовної ЕУ, над якою опіку та частинні фінансові зобов'язання перебрав Канадський Інститут Українських Студій під проводом проф. Манолія Лупула.

Після поїздки по канадському терені, яка повела д-ра А. Фіголя аж до Едмонтону, де й міститься Канадський Інститут Українських Студій, гість обіцяє повернутися і до ЗСА, на терені яких має також широкі пляни поїздок та зустрічі з громадою для придбання дальших фондів на продовження праці.

До редакції „Свободи" та УНСоюзу він заходить завжди з почуттям, що тут він серед друзів, які добре розуміють його безперервну та часом здавалося б понад сили працю. Особливо з вдячністю він пригадує поміч редакції та Головного Уряду УНСоюзу у попередніх роках.

„Як довго ми живемо — каже він — будемо працювати над ЕУ, бо хочемо гідно закінчити розпочате діло, а передусім знайти серед нашої громади зрозуміння для ідеї „Вічної Енциклопедії". Кожний нарід хоче мати свою завжди актуальну енциклопедію, а коли таку має бездержавний та переслідуваний політично нарід — це здобуток, яким не можна легковажити!"

НТШ вшанувало...

(Закінчення зі стор. 1)

Митрополит Мстислав, „була зворушливою: я прийшов відвідати і привітати брата і християнського мученика за віру, нашу Церкву, Брата в Христі". Два українські ієрархи говорили про справи Церкви на поселеннях і в Україні.

З розмови вийшло, що Митрополита Мстислава брат був разом на засланні з Патріярхом Йосифом і як такий, що вже відбув свою кару і працюючи в аптеці, яка обслуговувала тільки заряд таборів, дискретно подавав ліки Митрополитові Йосифові і тим врятував йому життя. Ця інформація була дуже зворушливою для Митрополита Мстислава, який навіть не знав чи його брат живе.

Розповідь — спомин Митрополита Мстислава вислухали всі присутні з великим напруженням і нагородили його щирими оплесками.

Під кінець конференції прочитав листа від Патріярха Йосифа о. проф. д-р Мелетій Войнар. Лист датований в серпні, і то чи не останній лист Патріярха.

Закриваючи цю конференцію д-р Я. Падох привітав окремо на залі присутню вдову по проф. Миколі Чубатому, Ярославу, сеньйора лікарів д-ра Романа Осінчука з його одержанням почесного докторату УВУ та подякував мгрові Володимирові Грицинові за постійне закріплювання для історії НТШ усіх імпрез своїми знімками.

Д-р Падох привітав також відданого ідеям НТШ, директора бібліотеки НТШ і директора Філологічної секції проф. д-ра Василя Лева, і закрив цю святочну поминальну конференцію.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД у принципі погодився зменшити на 550 мільйонів свій 22-більйоновий бюджет з надією, що такі ощадностеві заходи позитивно вплинуть на зменшення інфляції в країні, яка досягає вже 1,200 відсотків. Основні суми заощадження будуть зняті з оборонного бюджету, особливо тоді, якщо Ізраїлеві вдасться відтягнути свої військові частини з південного Ливану. У міністерстві праці побоюються однак, що зниження бюджету може некорисно відбитись на затрудненні і тим самим безробіття зростатиме.

Четверта хвиля українських еміґрантів до Канади

(Яр. К-К) Найновішу українську еміграцію до Канади слід вважати четвертою за чергою.

Першими приїхали до Канади ще у 1890-их роках наші іміґранти-піонери, за ними слідувала друга іміґрація після Першої світової війни, а після неї зразу ж після Другої світової війни, перша хвиля із найчисленніших іміґрантів, що складалася у переважаючій більшості із т. зв. „діпістів".

Якраз, коли я перебував на відвідинах у Канаді, в Торонто, довелося мені зустрітися із найновішою вже четвертою іміґрацією, що прибула до Канади в цьому році. Вона характеристична тим, що її зумовили не економічні спонуки, як це було з початковими еміґраціями, а тяжкі політичні причини.

Теперішньою іміґрацією до Канади опікується Українська Іміґраційна Служба Канади (УІСК), яка впродовж останніх п'яти років допомогла майже 1,000 українських іміґрантів поселитися настало у цій країні. Ці еміґранти у дев'ядесятьох відсотках молоді віком люди у віці між 18-35 роками життя, які прибули із різних країн: із Австрії, Західньої Німеччини, Італії, Швеції, а навіть із Тунісу і Йорданії. В останньому часі УІСлужба Канади робить наполегливі заходи, щоб допомогти приїхати українським перебіжчикам-воякам з Афганістану до Канади.

Мені довелося зустрітися із першими 30-ма молодими українськими, відомими вже сьогодні втікачами з першої групи 106-ти осіб, які очікують на свою чергу, щоб приїхати до Канади. одіссея цієї великої групи розпочалася з того, що влітку ц.р. 119 українців з Польщі вирішили у переїзді через Австрію до Ватикану скерувати автобуси до головного еміґраційного табору Трайсхкірхен поблизу Відня в Австрії.

Найважливішим почином у закінченні цієї одіссеї було те, що УІСК уже заздалегідь приготовила для цих втікачів відповідні еміґраційні документи. Дуже важливим відрадним явищем є те, що УІСК допомагають добровольці-студенти і члени тутешніх основних молодечих організацій — СУМ і Пласту. Проте людиною, за почином якої створилася і безперебійно діє далі Іміґраційна Служба Канади є один із справді рідкісних ідеалістів і патріотів, народжений вже у Канаді Богдан Микитюк. Коли він кілька років тому самотужки заініціював еміґраційну акцію, дехто із песимістів віщував уже заздалегідь „повну невдачу і провал цих заходів", та й навіть оптимісти мали певні сумніви щодо успіху цього почину.

Тепер Українська Іміґраційна Служба Канади своєю наполегливою працею із підтримкою українців Канади виробила собі дуже солідну і серйозну оцінку в еміґраційних установах, а осяги її такі наглядні, що уряд погодився видати невелику дотацію на кожного новоприбулого еміґранта, щоб бодай скромно допомогти їм під час пошукувань праці, як також тим студентам, які бажають продовжувати або закінчувати студії у Канаді.

В розмові з Б. Микитюком я довідався, що еміґраційний уряд в Канаді погодився дати дозвіл на в'їзд до Канади деякої кількости українських переселенців під умовою, що УІСК дасть ґарантію в сумі одної-двох тисяч долярів для т. зв. „мінімального початкового забезпечення" за кожного нового еміґранта, включаючи теж і оплату за школу.

Проблема допомоги українським еміґрантам полягає в недостачі фінансових засобів, коротко кажучи, потрібна фінансова допомога, яку, до речі, вже проводять різні українські організатори та індивідуальні спонзори. Тепер існують можливости еміґрувати до Канади, і справа еміґрації набрала такого великого розголосу, що почали зголошувати навіть молоді люди із Південної Америки, що радо переселилися б до Канади.

Невідомо, чи допомога відомого зі своєї допомогової діяльности ЗУДАК-у зможе засягнути настільки, щоб охопити допомогою також і Канаду із її іміґраційними полегшами. Теперішня допомога від Ієрархії наших церков повинна б включитися у цю акцію зі збільшеною активністю, ніж це було досі.

Б. Микитюк має слушність, коли заявляє: — „Ви подивіться на початкову допомогу, що її дають своїм еміґрантам німці, італійці, портуґальці і т.д. А ми ж, українці, не бідніші від них, а до того ще й маємо краще зорганізовану і наладнану Українську Іміґраційну Службу Канади, яка заслужила навіть признання від еміґраційного уряду за її зразкову зорганізовану переємність у допомозі еміґрантам".

Прибуває щораз то більше аплікацій для еміґрації до УІСК, дослівно кожного дня, та з усіх континентів. І, як уже сказано, найголовніше — зібрати найконечніші фонди, якими слід розбудувати, поширити і закріпити наш новий стан посідання у цій державі, яка надспodівано прихильно вийшла нам назустріч і приймає наших нових еміґрантів до Канади.

Для тих добродіїв і спонзорів, які хотіли б допомогти цій важливій нашій акції допомоги українській еміґрації, дякуємо в їхньому імені вже заздалегідь і подаємо для інформації та для евентуального майбутнього листування адресу: Canadian Ukrainian Immigrant Aid Society, 120 Runnymede Road, Toronto, Ont. Canada M6S 2Y3, tel.: (416) 767-4595.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСО „ТРИЗУБ" — ЕРЦҐЕБІРҐЕ СК 1:4

Вже давно дружина „Тризуба не програвала в такому відношенні ґолів, як це сталося у звітових змаганнях, що відбулися в неділю, 14-го жовтня ц.р., на площі Ерцґебірґе. Програна, може, зависока, була вислідом поганої гри нападу дружини, що не зумів використати догідні позиції для здобуття ґолів. Цим разом і наша оборона не могла дати собі ради зі швидкими напасниками німців, що дуже завзято боронили своє перше місце, яке вони займають в показнику табелі ігор. Єдиний ґоль для „Тризуба" здобув Зелко.

Краще повелося нашій резерві, що у змаганнях з резервою Ерцґебірґе виграла вислідом 2:1.

Висліди доросту й юнацтва: „Тризуб" (мол. юнаки) — Парквуд (мол. юнаки) 0:5; „Тризуб" (учні) — Воґт СК (учні) 6:0; „Тризуб" (мол. учні) — Філя СК (мол. учні) 1:0; „Тризуб" (ст. новаки) — Джермен Ганґеріянс (ст. нов.) 7:2; „Тризуб" (новаки) — Бристоль (новаки) 1:3.

УСО „ТРИЗУБ" — ДЖЕРМЕН ҐАНҐЕРІЯНС 6:1

Цими змаганнями, що відбулися у неділю, 21-го жовтня ц.р., на площі суперників, перша дружина „Тризуба" закінчила осінню рунду розгривок за першість Пенсильванійської ліги копаного м'яча (Мейджор Дивізії). Маючи 8 точок (2 виграні, 4 реміси, і одну поразку), „Тризуб" займає у показнику табелі ігор друге місце. Ці останні змагання наша дружина грала дуже гарно і мала перевагу впродовж цілої гри. Не повелося цим разом резерві „Тризуба", що програла вислідом 1:3. Не зважаючи на цю єдину поразку осінньої рунди розгривок, резерва „Тризуба", маючи досі здобутих 12 точок, займає в показнику табелі ігор перше місце. Друга рунда розгривок має початися в березні 1985 року. В часі перерви перша дружина „Тризуба" буде змагатися за аматорську чашу ЗСА.

М. Субтельний

УСК НЮ ЙОРК - СИЛВЕР ЛЕЙК СК 3:3

У чергових першенських змаганнях ІІ-ої дивізії Космополітальної Ліґи, що пройшли в неділю, 21-го жовтня ц.р., перша дружина УСК-у закінчила ремісовим вислідом 3:3. Вже до перерви суперники вели 2:0, що його здобули у 8-ій і 30 хвилинах. У другій половині після гарної й завзятої гри наша дружина двократно вирівняла вислід і остаточно закінчила 3:3. В 55-ій хвилині Зінкевич з подачі Мартінеза знизив рахунок 1:2, а в 67-ій хвилині резервовий криловий Ґеральдо встановив рівновагу 2:2. Використавши помилку оборонця, у 85-ій хвилині німці здобули знову ведення 3:2. Дві хвилини перед закінченням цієї емоційної зустрічі граючий тренер і провідник дружини Степан Коваленко зумів вирівняти вислід і цим врятувати одну точку.

У складі нашої дружини цим разом бракувало 5 чолових змагунів, що лікують контузії з попередніх виступів.

С.К.

НАШІ ЮНІ ФУТБОЛІСТИ

Чудовий літній день добігає до кінця, і вже час у поворотну дорогу домів. Рішився оминути переповнений „Фрівей", ліниво спрямовую авто по дорозі в східньому напрямку. І ось футбольна площа, на якій тренують юні футболісти. Це небуденне явище заінтересувало мене — це ж вакаційний час, шкільний сезон закінчений. Вирішую вступити. Повільно підходячи до групи глядачів-батьків, запримічую знакому сильветку Р. Липецького, який виходить мені назустріч. З розмови з ним довідуюсь, що це тренує дружина 15-16-річних юньйорів „Скорпіонс", Мишиґен Бонанза Сакер Ліґ, в якій його син Марко є наймолодшим змагуном. Ця ліга, що популярно зветься „травелінґ ліґ", під сучасну пору охоплює понад 1,000 юних футболістів в стейті Мишиґен, одначе, футболісти Бонанза являються сметанкою-елітою мишиґенського юньйорського футболу. Індивідуальна селективність до цієї ліґи базована на осягах в матірних дружинах, або в часі однорічних проб.

Марко Липецький почав грати копаний м'яч від 10-ти років у дружинах УСТ „Черник" Дітройт, що завдячує своїм тренерам — Б. Гречному та М. Лупинцеві. В своїй шкільній дружині Марко був королем стрільців-ґолів та подач на протязі трьох років, при чому, в минулому році був єдиним першоклясником, що постійно змагався в дружині „Варситі". Не дивно отже, що Марко став членом елітарної юньйорської ліґи Мишиґену. Дружина „Скорпіонс" якраз тепер підготовляється до турне по европейських країнах: Італії, Західній Німеччині, Юґославії, де має в пляні відбути 9 змагань. Кошти — по 1,200 дол. — покривають батьки.

Переглядаючи програмку дружини запримічується при численних особистих зацікавленнях змагуна, що кожний з них має свою фаворизовану дружину та змагуна. Для Марка такою є „Ювентус", а змагуном Антоніо Кабріні.

Не счувся, як в розмові промайнув швидко час, і тренінґ офіційно закінчився, але змагуни з площі не зійшли, а з власної ініціятиви окремими групами або індивідуально продовжували вправляти далі.

Марко Липецький

Що мотивує цих юнаків, батьки яких ніколи не знали гри копаного м'яча? Чи це бажання тільки змагу і перемоги, чи евентуальна футбольна професійна кар'єра, чи можливості університетської стипендії, доказом чого є частинний зміст листа П. Ґенона, асистента тренера копаного м'яча американської військової академії у Вест Пойнті до Тараса Вовка, вихованця і змагуна УСТ „Черник" Дітройт:

„...Під час кінця тижня 30-го червня і 1-го липня ц.р. я мав нагоду бути присутнім на „Мід-Вест Рідженал Стейт Селект Сакер Тирнамент". Твій вибір репрезентувати стейт Мишиґен ідентифікує тебе як одного з найкращих в країні. Твій непересічний талант і знання футбольної гри дають тобі запоруку бути одним із найбільш визначних кандидатів до нашої школи і одним з тих, що, ми уважаємо, має усі здібності спричинитися до ще більшого розвитку військового футболу... якщо ти є зацікавлений комбінацією доброго футболу і якісного навчання, Вест Пойнт дає тобі нагоду й стипендію в сумі 125,000 долярів на протязі чотирьох років. Навчання для тебе є безкоштовне і тобі ґарантується праця після ґрадуації з початковою платнею приблизно 22,000 дол."

Популярність копаного м'яча в ЗСА, а з тим можливості юних футболістів зростають непередбаченими темпами. Чи повірив би тільки 6 місяців тому найбільший футбольний оптиміст, що футбольні розгривки на цьогорічних Олімпійських Іґрищах, що проходили в різних містах ЗСА, притягнуть понад мільйон глядачів?

Копаний м'яч, не дивлячись на то, що ввійшов на американську арену досить пізно, вже здобув собі рівноправність та гідно конкурує з іншими видами спорту. Ці успіхи, в першу чергу, завдячуються чітко накресленій юньйорській програмі та всебічній співпраці батьків. Паралельно з цим, цікаво, якою наміченою програмою прямують українські спортові осередки?

В. Кізима

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 2-го ГРУДНЯ 1984 РОКУ

Дітройт, Міш. Річні загальні Збори Т-ва ім. гетьмана Івана Мазепи, 183-го Відділу, відбудуться о год. 1-ій по пол., в залі Української Мішиґанської Ліґи при 6609 Мішиґен Аве. На порядку нарад: звіти Управи, Контрольної Комісії і делеґатів до Установ, дискусія над звітами і вибір нової Управи на 1985 рік. Якщо на означену годину не явиться відповідна кількість членів, збори відбудуться о годину пізніше без огляду на кількість присутніх. Всіх Членів запрошуємо до участи.

Д. Кошильовський, голова
Петро Залуга, фін. секр.